

Sara pe Deal - comentariu

Poemul se incadreaza in prima etapa a poeziei de iubire si de natura. A fost publicata in 1885 in revista "Convorbiri literare".

O varianta dateaza din 1871 iar alta din 1872, se pot regasi fragmente din "Sara pe deal" in romanul "Geniu pustiu" si nuvela "La curtea cuconului Vasile Creanga". "Sara pe deal" nu este nici pastel nici idila ci este un poem eminescian specific in care temele naturii si iubirii fuzioneaza, si in care se creaza imaginea paradisul adolescentilor in care aspiratia spre iubire este pura, poetul crezind in idealurile iubirii.

Compozitia se realizeaza prin alternarea a doua planuri: spatiul natural si cel sufletesc. Spatiul natural este larg dimensionat, un spatiu in care pluteste melancolic cu jale cintul buciului ca un ecou a starii sufletesti a poetului indragostit.

Elementele de peisaj constituite de imagini auditive si vizuale unele intensitati abia perceptibile redau tacerea necuprinsului de la satul din vale pina la turmele care urca dealul si apoi pina la bolta senina a cerului, pina la infinit unde stelele se nasc spre bolta senina, in momentul inserarii si a intrarii in noapte. inca din primul vers se observa o contopire a spatiului natural cu cel sufletesc sugerat de sunetul melancolic al buciului pe fondul unui ritm metric original alcatuit din 12 silabe.

in al doilea vers contopirea spatiului poetic cu cel sufletesc este amplificata prin adaugarea aliteratiei precum si de imaginea creata in care se impletesc elemente terestre cu cele cosmice "turmele-l urc, stelele scapara in cale". in versul 3 elementul sonor este prezent prin prelungirea aliteratiei "se" dar si prin imaginea murmurului dulce al apei in fintine. Remarcam splendida personificare "apele pling clar izvorind din fintine" este imaginea primordiala a izvorului.

Tacerea necuprinsului creata prin armonie muzicala e o tacere care este percepta cu sufletul. in al patrulea vers apare imaginea copacului sacru al iubirii "salcimu" devenit loc protector al intilnirii celor doi unde iubita toropita de dragoste asteapta acest moment "ochii tai mari cauta-n frunza cea rara". incepind cu strofa a doua tabloul de natura devine evocator infatisind miscarea lenta a lunii pe cer "sfinta si clara", nouri intr-o scurgere halucinanta proiecteaza casele parca in luna, oamenii cu coasa in spinare se intorc de la cimp, cumpenele fintinilor scirtie in vint, nici unul din aceste detalii nu individualizeaza tabloul dar nici nu se poate spune ca tabloul este abstract.

Aceste detalii zugravesc imagini eterne asa cum l-a cunoscut poetul in Ipotești cu turme, cu deal si vale in care murmura fluierile, culorile ce domina peisajul sint astompate, lipsesc caci lumina este putina domina jocul de umbra si lumina. Sunetele sint estompate dar melodioase. Muzicalitatea se realizeaza prin prezenta buciului, a scirtitului domol al cumpenelor, a murmurilor fluierelor, a sunetelor ritmice de toaca culminind cu glasul clopotului ceea ce creaza o vibratie ampla "Clopot vechi umple de glasul lui sara".

Spatiul natural s-a dizolvat total si este inlocuit de spatiul sufletesc "Sufletul meu arde-n iubire ca para"; acest vers face trecerea la momentul urmator, sentimentul sufletesc este abia schitat prin nerabdare dar izbucneste in finalul poeziei unde poetul creaza visul de iubire, imaginea pura a iubirii in care apare perechea sub salcim unde ore intregi isi va sopti vorbe de iubire si isi va face gestul culminant ce face iubirea pura.

"Ne-om razima capetele unul de altul"; versifica sarutul, in final intervine usor retorica intrebare "Astfel de noapte bogata cine pe ea n-ar da viata lui toata" poetul exprima ideea ca este gata sa-si dea viata pentru acest gest de suprema puritate a iubirii.

Chipul iubitei este imaterial abia definit fiind un simbol al iubirii insusi. Este o iubita ideala spre a carei iubire aspira poetul in versurile "sub un salcim draga ma astepti tu pe mine", "Pieptul de dor, fruntea de ginduri ti-e plina" simbolizeaza acea pasionata si gingasa plenitudine a iubirii.